

jeg mig ogsaa foranlediget til at fremsætte, idet jeg lægger stor Vægt paa de overbevisende Grunde, den høitærede Minister har anført, navnlig hentede fra det Svævende og overordentlig Ulfkre, som for Diebliffet finder Sted i dette Forhold.

Skoleforst. Sørensen: Jeg skal blot tilsæbe mig en Bemærkning i Anledning af nogle Ytringer af den næstforegaaende Taler (Thalbitzer). Han udtalte, saavidt jeg forstod ham ret, at der ikke var andet end en moralsk Garantie for denne Gjælb, forsaavidt Sorø Academie havde disse Pengæ tilgode; men det turde vistnok være en Misforstaaelse; thi de lærde Skoler ere ikke saa aldeles uformuende, som den ærede Taler synes at forudsætte, idet deres Capitalformue, foruden Tienderne, udgjør en Sum af circa 500,000 Rbd.

Thalbitzer: Jeg har ikke videre indladt mig paa Realiteten af Spørgsmaalet, men da, som man seer af Betænkningen, og hvad der ogsaa fra flere Sider er anerkjendt, Pengene ikke ere til at erholde, saa kan Fordringen dog ikke saa let gøres gjældende; men Forholdet er et svævende, og skjøndt, som Udvalget har sagt, det alt er et stort Gode for Skolefonden, at Gjælden saaledes kan staae hen, saa troer jeg dog, at jeg har været berettiget til at sige, at det kun er et moralsk Gode, men ikke et juridisk, da man ikke er sikker paa det.

Skoleforst. Sørensen: Jeg forstaaer virkelig ikke, hvorledes den ærede sidste Taler kan komme til det Resultat, at der ingen tilstrækkelig Garantie er for et saadant Laan; thi foruden hvad jeg bemærkede, at Skolernes Capitalformue udgjør circa 500,000 Rbd., eller med et bestemt Tal 497,200 Rbd., skal jeg tillade mig at bemærke, at Skolernes Jordbogsindtægter og andre faste Indtægter beløbe sig til en Capital, det vil sige udgjør capitaliseret en Sum af 1,325,000 Rbd., saa at de 14 lærde Skoler her i Danmark eie en Capitalformue af 2,322,200 Rbd., og det forekommer mig saaledes, at en Eier, der er i Besiddelse af en saa betydelig Formue, ikke kan siges at være ude af Stand til at afgjøre en saadan Gjældsfordring som den her omtalte.

Cultusministeren: Jeg skulde ikke have trøttet Thinget med at forlænge en For-

handling, hvorunder vel de fleste Medlemmer have fattet deres Mening, naar ikke den ærede sidste Talers Ytringer syntes mig at føre Sagen hen til et Standpunkt, hvorpaa det er meget ubehageligt, at nogen Sag henføres, nemlig ligefrem til Misundelsens Standpunkt, hvor man regner efter, hvormeget den ene og den anden Stiftelse eter. Det er meget sandt, at de lærde Skolers Fond, skjøndt jeg ikke i Diebliffet kan opgjøre denne Beregning, kan siges at være Eier af 2,000,000 Rbd.; men en Mand kan med 80,000 Rbd. Indtægt være meget fattig, naar der paahviler ham store Forpligtelser, og Forpligtelserne overskrider de Midler, han har, og ved den almindelige Skolefond bliver det da Spørgsmaalet, om de Forpligtelser af Lovgivningen erkjendes for at være grundede, saa at de bør tilfredsstilles eller ikke. Jeg troer nu, at hidtil har der ikke været nogen Tvivl derom, saa at altsaa Skolefonden trænger, uagtet den har disse Midler. Jeg skal med Hensyn til, hvad der af den foregaaende ærede Taler, der samlede og forstærkede Grundene mod Lovudkastet, blev anført, tillade mig at bemærke, at naar der er talt om Sorø Academies Overskud, er der brugt et Udtryk, som allerede den lovgivende Magt flere Gange har vedkjendt sig, idet der gives et Overskud ud over den Virksomhed, der finder Sted. Det er vistnok sandt, at det Spørgsmaal maa forebringes, hvilken Virksomhed der skal finde Sted, eller hvad der ska gøres med de Midler, som ikke kunne komme til Anvendelse ved Virksomheden i Sorø. Men uagtet det blev sagt, at det stod i Ministerens Magt at gøre det, hvad Diebliffet han vilde, troer jeg dog det vil erkjendes, at denne Sag ikke er saa let, og at der virkelig baade behøves Overveielse og betimelig Tid til at fremkomme med Forslag om, hvad der endelig skal gøres med de i Sorø samlede Midler, forsaavidt de ikke skulle finde deres Anvendelse der. Der er bemærket, at Sorø Academie, selv har forvandlet sig til en Skole, og at den allerede derved har gjort Skolefonden stor Gavn. Jeg skal ikke gaae ind paa en Discussion om, hvad Sorø Academie har forvandlet sig til. Jeg troer, at Sorø Academie altid har været en Skole, og at det er i Tidens Løb, at Skolen nogle Gange